

IV.A.7.2.

AMIKOR AZ ORSZÁGOT VÉDENI KELLETT...- TATÁROK 2.

5. GYŰJTEMÉNY

IV. BÉLA – AZ ORSZÁG ÚJJAÉPÍTÉSE

A tatárok kivonulása után IV. Béla király hozzáfogott az ország újjáépítéséhez. A pusztítás mérhetetlenül nagy volt, főként a keleti országrészekén, ahol egy évig garázdálkodtak a tatárok. Bár pontos adatok nincsenek, de feltételezik, hogy a lakosságnak mintegy fele elpusztult.

A mongolok távozása után szinte azonnal megindult az ország elpusztult területeinek újranevesítése. A sűrűbben lakott területekről spontán népességvándorlás indult be, és szolgálóállapotú magyarok ezrei költöztek a lakatlanná vált pusztákra, jobb életet remélve. Az Alföld benépesítését szolgálta Béla azon intézkedése, amellyel befogadta az országba a kunokat és jászokat. A besenyőkhöz hasonlóan egy tömbben telepítette le őket, lehetőleg a Duna-Tisza-közének pusztásabb területein (Kis- és Nagy-Kunság, Jászság), ahol kiválóan lehetett folytatni a nagyállattartó nomád életmódjukat. Ezek a pogány, nomád népek több száz évre megőrizték a magyarságtól eltérő kultúrájukat és életmódjukat. Fontos megjegyezni, hogy ekkor honosították meg a kunok a szürkemarhát, amely ma már hungarikumnak számít. A tatárjárást követő években a király szinte minden gondolatát egy újabb tatár támadástól való félelem kötötte le. Felfigyelt arra, hogy a tatárok az erős, kőből épült várakkal nem boldogultak, ezért nagy lendületet vett a kővárak építése. Tíz év alatt huszonkilenc várat építettek az országban, ezek mintegy ötödét a király emelte. A király halálakor már közel 100 kővár állott szerte az országban, azonkívül újjáépültek városok és falvak.

Pest, Zólyom, Selmec, Korpona, Késmárk és több más királyi város is Bélának köszönheti gyarapodását. Az országnak eleinte nem volt fővárosa. Fehérvár volt a koronázóváros, ami bizonyos ranggal járt. Eleinte a király kíséretével udvarházzról udvarházra járva fölélte a megtermelt javakat. A pénzforgalom kialakulásával ez fölöslegessé vált, a király letelepedett. Az ország fővárosa eleinte Fehérvár, a 14. század elejétől Buda.

A királyi székhelyet az 1241–42-es tatárjárást követően IV. Béla helyezte Esztergomból a stratégiai jól védhető és megerősíthető budai Várhegyre. A falakon belül gyorsan fejlődött a királyi település. Templomok, házak, újabb palotarészek születtek.

Ezt a részt hívják ma is budai *Várhegynek*.

IV. Béla magas kor élt meg, amikor 1270-ben elhalálozott. Nemcsak hosszú uralkodása miatt, de annak megítélése folytán is méltán helyezik Szent István királyunk mellé, és második honalapítóként tiszteljük.